

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
EĞİTİM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program Geliştirme Daire Başkanlığı

HAFIZLIK EĞİTİMİ KURSLARI
DİNİ MÛSİKÎ PROGRAMI

ANKARA-2020

**Bu programın Kur'an kurslarında uygulanması
07.04.2020 tarihli ve E.310266 sayılı Başkanlık onayı ile uygun görülmüştür.**

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	5
1. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI	6
2. PROGRAMIN GENEL KAZANIMLARI	6
3. PROGRAMIN YAPISI VE UYGULAMA ESASLARI	6
4. DERS VE KREDİLER TABLOSU	8
5. KONULAR VE AÇIKLAMALAR TABLOSU	9

GİRİŞ

Diyaret İşleri Başkanlığımızca yürütölen Kur'an kursu eğitimlerinin büyük bir kısmını, Başkanlığımızın önemli yaygın din eğitimi faaliyetlerinden biri olan ve aynı zamanda kurumun insan kaynağının büyük bir bölümünü oluşturan hafızlık eğitimi kursları oluşturmaktadır. Hafızlık eğitimi, bireylerin kıraat ya da hüsn-i tilavet becerilerinin geliştirilmesi yanında, Kur'an'ın mesajının anlaşılmasında önemli bir basamak olması yönüyle ayrı bir yere ve öneme sahiptir.

Başkanlığımızca hafızlık eğitimleri kapsamında kurumsal yaklaşım yanında muhatapların ihtiyaç ve talepleri de göz önünde bulundurularak pek çok çalışma gerçekleştirilmiştir. 2010 yılında uygulamaya konulan ve hafızlık eğitiminin bir program dâhilinde sistemli, planlı bir şekilde tamamlanabilmesini amaçlayan Hafızlık Eğitim Programı; hafızlık öncesi hazırlık çalışmaları kapsamında geliştirilen "Hafızlık Eğitimi Temel Öğretim Programı"; 2019 yılında MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü ile yapılan protokol çerçevesinde hazırlanan "Kur'an Kursu-Okul İşbirliğine Dayalı Örgün Öğretimle Birlikte Hafızlık Programı" bu çalışmalardan bazılarıdır. Ayrıca hafızlığını tamamlayan öğrencilere yönelik hazırlanan ve öğrencilerin Kur'an'ın anlam dünyasına ve temel mesajlarına vakıf olmalarına katkı sağlamayı amaçlayan "Kur'an'ı Anlama Temel Öğretim Programı"; hafızlığını sağlamlaştırma yanında İlmihal bilgilerini ve dini hitabet konularıyla ilgili bilgi ve becerilerini geliştirmeyi amaçlayan "Hafızlık Tekrar Programı" hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

Hafızlık eğitimlerinin etkinlik ve verimliliğinin artırılmasına, böylece sürekli gelişimine yönelik program ve materyal çalışmaları büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede yapılan çalışmalar kapsamında, alandan gelen geri bildirimler doğrultusunda hafızlık eğitimi sürecindeki öğrencilerin mûsikî ile ilgili becerilerinin geliştirilmesini ve desteklenmesini amaçlayan bir programa ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymuştur. Söz konusu ihtiyaçtan hareketle "Hafızlık Eğitimi Kursları Dini Mûsikî Programı" hazırlanmıştır. Alanında uzman olan eğitimciler tarafından sunulacak olan temel dini mûsikî eğitiminin, öğrencilerin sesi doğru kullanma, Kur'an'ı usûlüne uygun ve güzel bir tavırla okuma, ezan, kamet gibi cami musikisi formlarını icrada önemli katkılar sağlaması hedeflenmektedir.

1. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin;

1. Dini mûsikîde yaygın olarak kullanılan makamları temel düzeyde öğrenmeleri,
2. Temel makamları Kur'an tilavetinde ve müezzinlikte uygulayabilmeleri,
3. Seslerini doğru kullanma becerisi ve ritim duygularının geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

2. PROGRAMIN GENEL KAZANIMLARI

Bu programda öngörülen öğrenmeleri başarıyla gerçekleştiren her öğrenci;

1. Temel makamları bilir.
2. Sesini doğru kullanma becerisi kazanır.
3. Ritim duygusunu geliştirir.
4. Farklı makamlarda ilahiler söyler.
5. Temel makamları Kur'an tilavetinde uygular.
6. Temel makamları müezzinlikte (ezan, kâmet vb.) uygular.

3. PROGRAMIN YAPISI VE UYGULAMA ESASLARI

1. Programın uygulanmasında "Dersler ve Kredileri Tablosu" esas alınacaktır.
2. Programda öngörülen amaç ve kazanımlara ulaşılabilmesi için alanında uzman öğretmenlerin görevlendirilmesi sağlanacaktır.
3. Programa aynı öğrenci en fazla üç defa kaydedilebilecektir.
4. Program geliştirilirken; muhatabı merkeze alan ve ona uygun yöntem ve teknikleri kullanmayı öngören; bireysel farklılıkları göz önünde bulunduran ölçme ve değerlendirmeyi temel kabul eden, esnek çerçeve öğretim programı anlayışı benimsenmiştir.
5. Eğitimde kullanılacak yöntem ve tekniklerde işlevsellik esas alınacaktır.
6. Kur'an-ı Kerim'i güzel okumanın, sesin güzelliğinden önce Kur'an'ın usulüne uygun ve doğru bir şekilde okunmasıyla alakalı olduğu gerçeği temel hareket noktası olacaktır.
7. Kur'an-ı Kerim öğretiminde öğrencilerin bireysel yetenek ve ihtiyaçlarının farklı olabileceği göz önünde bulundurulacaktır.
8. Öğrencilerin derse aktif bir şekilde katılımını sağlayacak gerekli motivasyon ve rehberlik yapılacaktır.
9. Öğrencilerin gelişim düzeyleri takip edilerek, yeterli olmadıkları hususlar

kendilerine fark ettirilecektir.

- 10.** Yapılan eğitim etkinliklerinde zamanı verimli kullanma ilkesi daima göz önünde bulundurulacaktır.
- 11.** Eğitimin bir süreç olduğu ilkesinden hareketle öğrencilerin zaman içerisindeki ilerlemeleri dikkate alınacak, öğretim hedef ve beklentileri bu ilke doğrultusunda belirlenecektir.
- 12.** Başkanlığımızın web sitesi, mobil uygulamaları vb. çalışmaları başta olmak üzere Kur'an-ı Kerim'i güzel okuyan kâriilerin örnek okuyuşlarından yararlanılacaktır.
- 13.** Bireysel okumalar yanında toplu halde okumalar yapılacak, ilahi, aşır, ezan ve kamet uygulamaları ile ilgili görsel-işitsel araç gereçlerden yararlanılacaktır.
- 14.** Her bir öğrenci için programın kazanımlarına ilişkin gelişim düzeylerinin tespit edildiği ders takip dosyası oluşturulacaktır.
- 15.** Öğrenmenin bütün aşamalarında uygun ölçme ve değerlendirmelere yer verilecektir.

4. DERS VE KREDİLER TABLOSU

ALTERNATİF	KREDİ	HAFTA	TOPLAM KREDİ
ALTERNATİF-I	Haftada 2 Saat	17 Hafta	34 Saat
ALTERNATİF-II	Haftada 2 Saat	20 Hafta	40 Saat
ALTERNATİF-III (Yaz Dönemi)	Haftada 4 Saat	9 Hafta	36 Saat

5. KONULAR VE AÇIKLAMALAR TABLOSU

KONULAR	AÇIKLAMALAR
<p>A. Dinî Mûsikî Eğitimi Giriş</p> <ol style="list-style-type: none">1. Kur'an Tilaveti ve Mûsikî2. Ses ve Nefes Teknikleri (Diyafrah Çalışmaları) <p>B. Dini Mûsikîde Yaygın Olarak Kullanılan Makamlar</p> <ol style="list-style-type: none">1. Sabâ Makamı<ul style="list-style-type: none">• İsmi Subhân Virdin mi Var?• Seyreleyip Yandım• Ağla Gözüm Ağla Gülmezem Gayrı• Bağrımdaki Biten Başlar• Gelin Ey Âşıklar Gelin2. Uşşak Makamı<ul style="list-style-type: none">• Bilmem Nideyim Allah Allah• Bu Aklu Fikr İle Mevla Bulunmaz• Durmaz Lisanım Der Allah Allah• Hakkın Habibinin Sevgili Dostu• Yar Yüreğim Yar• Arayı Arayı Bulsam İzini	<ul style="list-style-type: none">❖ Dini mûsikînin önemi ve mûsikî eğitiminin hafızlık eğitimi kazanımları açısından önemi ile ilgili farkındalık kazandırılır.❖ Programın genel amaçları, kazanımları ve dersin kredisi göz önünde bulundurularak dersin uygulama ağırlıklı işlenmesine özen gösterilir.❖ Genel olarak mûsikî, makam, sesi ve ses organlarını tanıma, ses sağlığını koruma, diyafrah nefesi ve doğru nefes alma, sesin doğru kullanmanın önemi vb. hususlarda öğrencilerde farkındalık oluşturulur.❖ Örnek ilahilerle ilgili solo-koro çalışmaları yapılarak makamla ilgili beceri kazandırılması amaçlanır.❖ İlahi, kaside vb. dini musiki formlarından örnekler dinletilerek ses ve makam becerisi kazandırılması amaçlanır.

3. Rast Makamı

- Erler Demine Destûr Alalım
- Ey Âşıkı Dildâde
- Gül Yüzünü Rüyamızda Görelim
- Kâbe'nin Yolları Bölük Bölüktür
- Güller Sümbüller

4. Segâh Makamı

- Tekbir
- Salat-ı Ümmiye
- Canım Kurban Olsun Senin Yoluna
- Ey Allah'ım Beni Senden Ayırma
- Sordum Sarı Çiçeğe
- Ben Yürürem Yâne Yâne
- Şol Cennetin İrmakları
- Sevdim Seni Mabuduma

5. Hicaz Makamı

- Dağlar ile Taşlar İle
- Mevlâm Sana Ersem Diye
- Nice Bir Uyursun Uyanmaz Mısın?
- Allahu Allah
- Cânu Dilden Âşık Oldum
- Ey Rahmeti Bol Padişah

❖ Örnek ilahilerle ilgili solo-koro çalışmaları yapılarak makamla ilgili beceri kazandırılması amaçlanır.

❖ İlahi, kaside vb. dini musiki formlarından örnekler dinletilerek ses ve makam becerisi kazandırılması amaçlanır.

C. Müezzinlik Uygulamaları: Ezan ve Kâmet

D. Tilavet Uygulamaları (Aşr-ı şerifler)

- Bakara Sûresi 1-5. Ayetler
- Bakara Sûresi 285. Ayet (Amenerrasûlu)
- Haşr Sûresi, 22-24. Ayetler
- Bakara Sûresi, 153-157.
- Ahzab Sûresi, 40-48.
- Tövbe Sûresi, 126-129.
- Al-i İmrân Sûresi, 190-194.

❖ Kur'an tilavetinde makam yaparken tecvid kurallarına bağlı kalınması hususu özellikle vurgulanır.

❖ Öğrencilerin ses ve makam bilgisi kazanımlarının Kur'an tilavetinde uygulanmasında, öğrencinin daha etkin olarak uyguladığı makamları geliştirmesine öncelik verilir.

❖ Aşr-ı şeriflerde **tahkik usûlü** esas alınır. Öğrencilerin tilavet örnekleri sınıfta birlikte değerlendirilir.